

УДК 343.35(477)

Світлана СОРОКА

Національний університет “Львівська політехніка”,
доцент кафедри міжнародного та кримінального права
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
кандидат юридичних наук, доцент
svitlana.o.soroka@lpnu.ua.
ORCID: 0000-0002-9351-4531

ДО ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ ПІДСЛІДНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНО- ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

<http://doi.org/10.23939/law2025.47.251>

© Сорока С., 2025

Формування дієвої системи протидії корупції є одним із ключових пріоритетів сучасної української держави та неодмінною умовою її сталого демократичного розвитку й успішної європейської інтеграції. Створення спеціалізованих антикорупційних інституцій, таких як Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) та Вищий антикорупційний суд (ВАКС), стало важливим кроком у цьому напрямі. Однак інституційне оформлення є лише першим етапом; забезпечення їхньої ефективної та злагодженої роботи, зокрема через чітке нормативне визначення компетенційних меж, залишається актуальним науково-практичним завданням.

Стаття висвітлює проблему недостатньої чіткості та наявності колізій у законодавчому розмежуванні предметної та суб'єктної підслідності між Національним антикорупційним бюро України (НАБУ), Державним бюро розслідувань (ДБР), поліцією (НПУ) та іншими органами досудового розслідування в Україні. Аналізуються труднощі, що виникають на практиці через неоднозначність критеріїв визначення підслідності корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень, потенційне дублювання функцій та ризики виникнення спорів про підсудність, що негативно позначається на оперативності та результативності розслідувань.

У статті обґрунтовується теза про те, що наявні недоліки у правовому регулюванні підслідності створюють суттєві перешкоди для ефективної реалізації завдань кримінального провадження у справах про топ-корупцію. Доводиться, що нечіткість норм Кримінального процесуального кодексу України та спеціального законодавства щодо розмежування повноважень антикорупційних органів призводить до затягування процесуальних строків, неефективного використання ресурсів та може використовуватися для ухилення від відповідальності через маніпуляції з визначенням належного органу розслідування.

Наголошується на потребі системного перегляду та вдосконалення законодавчих положень, що регламентують підслідність антикорупційних справ, шляхом детального аналізу чинних норм та практики їх застосування. На основі виявлених прогалин та

суперечностей, а також з урахуванням порівняльно-правового аналізу підходів до розмежування підслідності у цій сфері в інших країнах формуються конкретні пропозиції щодо уточнення критеріїв підслідності та оптимізації взаємодії між правоохоронними структурами задля зміцнення загальної спроможності держави у боротьбі з корупцією.

Ключові слова: корупція, підслідність, антикорупційні органи, антикорупційне законодавство, колізійні норми, допустимість доказів.

Постановка проблеми. Становлення та розвиток системи спеціалізованих антикорупційних органів в Україні, зокрема Національного антикорупційного бюро (НАБУ), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП), Вищого антикорупційного суду (ВАКС) та Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), стало важливим кроком у боротьбі з корупцією. Однак з появою нових органів, зокрема Національного антикорупційного бюро, на практиці виникла проблема функціонування декількох інституцій зі схожими або пересічними завданнями. Так, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань та поліція отримали частково дотичні повноваження щодо розслідування корупційних кримінальних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією. Недостатня чіткість законодавчих формулювань, потенційні колізії між нормами різних актів та практика правозастосування створили ризики виникнення спорів про підслідність, дублювання функцій та, як наслідок, зниження загальної ефективності антикорупційної діяльності.

Аналіз дослідження проблеми. Питання розмежування підслідності антикорупційних органів у своїх наукових працях висвітлювали такі українські вчені, як А. Благодир, В. Благодир, С. Благодир, Р. Войтюк, І. Гловюк, М. Городецька, М. Григорчук, І. Грицюк, Ю. Кицан, О. Крикунов, О. Лаба, Л. Лобойко, Т. Лужецька, О. Музиченко, К. Мулик, А. Омаров, М. Погорецький, В. Романюк, М. Снігур, В. Сущенко, О. Татаров, Ю. Янович та інші.

Мета статті – комплексний аналіз нормативно-правового регулювання та практики розмежування підслідності між антикорупційними органами України задля виявлення системних недоліків та обґрунтування науково-практичних рекомендацій щодо вдосконалення відповідних правових механізмів.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та способом, що передбачені Конституцією та законами України [1]. Зазначене конституційне положення повинно бути покладено в основу визначення компетенції усіх державних органів, у тому числі й антикорупційних. Одним із ключових елементів системи компетенції органів досудового розслідування є визначення їх предмета відання.

Хоча ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) прямо не дає визначення терміна “підслідність”, його поняття впливає зі змісту вищевказаної статті. Так, підслідність – це розподіл кримінальних проваджень між органами, які мають право розслідувати кримінальні правопорушення, тобто між органами досудового розслідування. Згідно з ст. 38 КПК України, до останніх належать ті, що здійснюють досудове слідство і дізнання, а саме: 1) слідчі підрозділи органів Національної поліції, органів безпеки, органів Державного бюро розслідувань; 2) підрозділ детективів, підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України; 3) підрозділи детективів органів Бюро економічної безпеки України [2].

Варто зазначити, що т. зв. “антикорупційною підслідністю” в Україні наділені три основні органи досудового розслідування – Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ), Державне бюро розслідувань (далі – ДБР) та поліція (далі – НПУ). Основним спеціалізованим органом, на який покладено завдання протидії топ-корупції, є НАБУ. Його підслідність визначена

частиною п'ятою статті 216 КПК України і проводиться за предметною (тобто за конкретними правопорушеннями), суб'єктною (за конкретною людиною, чію діяльність розслідують) та матеріальною (визначається розміром шкоди або предмета правопорушення) ознаками [3]. Так, детективи НАБУ здійснюють досудове розслідування 14 кримінальних корупційних правопорушень, передбачених статтями 191, 206-2, 209, 210, 211, 354, 364, 366-2, 366-3, 368, 368-5, 369, 369-2, 410 Кримінального кодексу України (далі – КК України), якщо наявна хоча б одна з таких умов: 1) правопорушення вчинене високопосадовцем (вичерпний перелік наведено у п. 1 ч. 5 ст. 216 КПК України); 2) розмір предмета правопорушення за статтями 354, 368, 369, 369-2 КК України перевищує 500, а за статтями 191, 206-2, 209, 210, 211, 364, 410 – 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановленого законом на час вчинення кримінального правопорушення. Крім того, до підслідності НАБУ також належить кримінальне правопорушення, передбачене статтею 369, частиною першою статті 369-2 КК України, вчинене щодо службової особи, визначеної у частині четвертій статті 18 КК України або у пункті 1 частини п'ятої статті 216 КПК України [2].

Треба відзначити, що за категорією суб'єктів злочинів підслідність НАБУ частково збігається з підслідністю слідчих органів ДБР. У зв'язку з цим можуть виникати проблеми визначення підслідності ДБР і НАБУ [4, с. 80]. П. 1 ч. 4 ст. 216 КПК України, який визначає підслідність слідчих органів ДБР, наголошує, що останні здійснюють досудове розслідування злочинів, учинених вказаними суб'єктами, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності НАБУ згідно з ч. 5 ст. 216 КПК України. Тобто, іншими словами, якщо злочин підпадає під критерії, передбачені для НАБУ (наприклад, за розміром шкоди), розслідування здійснює лише НАБУ, навіть якщо суб'єкт належить до переліку, за яким загалом уповноважене діяти ДБР. Однак вказана норма не стосується самих працівників НАБУ. Розслідування справ щодо останніх, відповідно до п. 2 ч. 4 ст. 216 КПК України, має здійснювати лише ДБР, і тільки в окремих випадках – детективи підрозділу внутрішнього контролю НАБУ. Такий підхід спрямований на запобігання конфлікту інтересів та відповідає міжнародним стандартам щодо незалежності та підзвітності антикорупційних органів, які наголошують на потребі існування ефективних механізмів нагляду за діяльністю таких інституцій, включаючи розслідування правопорушень їхніми працівниками зовнішнім, незалежним органом. Це не лише сприяє об'єктивності, але й посилює легітимність самого НАБУ в очах суспільства, демонструючи, що жоден орган, навіть зі спеціальним статусом, не перебуває поза межами контролю.

Відповідно до абз. 3 ч. 5 ст. 216 КПК України, детективи НАБУ з метою попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів, які віднесені цією статтею до його підслідності, за рішенням Директора НАБУ та за погодженням із прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) можуть також розслідувати злочини, які віднесені до підслідності слідчих інших органів. З цього приводу Ю. П. Янович слушно зауважує, що у ситуації, що розглядається, можна говорити про наявність ще одного виду підслідності в кримінальному процесі – універсальної [2; 4, с. 82; 5, с. 344], яка дає НАБУ можливість виходити за межі власної компетенції. Такий механізм викликає низку наукових і практичних дискусій, зокрема щодо дотримання принципу правової визначеності, допустимості делегування повноважень та забезпечення процесуального балансу між слідчими органами. Так, з одного боку, універсальна підслідність забезпечує оперативність і концентрацію зусиль спеціалізованого антикорупційного органу в умовах складної кримінальної ситуації, однак, з другого боку, практична реалізація цього механізму без належного нормативного обґрунтування та чітких критеріїв може призводити до створення прецедентів неконтрольованого розширення повноважень НАБУ, а також до порушення засад рівності сторін у кримінальному процесі. У чинній редакції норма передбачає лише сам факт погодження, однак не визначає порядок прийняття такого рішення, строки його оформлення, критерії оцінки доцільності, можливість відмови прокурора та її мотивування.

Однак, незважаючи на таке законодавче розмежування, на практиці виникають численні проблеми визначення підслідності. Однією з причин є складність кваліфікації діяння на початкових

етапах розслідування, коли не всі обставини справи відомі. Це призводить до ситуації, коли можливе неумисне або умисне порушення правил підслідності, що призводить до втрати оперативності в розкритті і розслідуванні кримінального правопорушення “по гарячих слідах” або ж до штучного зволікання з розслідуванням та ухвалення не завжди належно вмотивованого рішення прокурора про передачу матеріалів кримінального провадження відповідному органу “за підслідністю”. До цього також можуть додаватися причини оцінного критерію “неефективного досудового розслідування”, що розв’язуються лише шляхом використання дискреційних повноважень прокурора [6]. Сюди ж належать і випадки, коли в одному кримінальному провадженні фігурують суб’єкти, підслідні різним органам, що вимагає вирішення питання про об’єднання проваджень та визначення єдиного органу розслідування і т. ін.

Згідно з ч.7 ст. 214 КПК України, якщо відомості про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесені прокурором, він зобов’язаний протягом п’яти робочих днів з дня внесення таких відомостей з дотриманням правил підслідності передати наявні у нього матеріали до відповідного органу досудового розслідування та доручити проведення досудового розслідування. Часто трапляються випадки, коли органи прокуратури, зловживаючи своїми повноваженнями, умисно порушують правила визначення підслідності, передаючи кримінальні провадження на розслідування не тим органам. З огляду на це, досить перспективною видається пропозиція щодо здійснення диференціації (розподілу) “підслідності” фактів кримінальних правопорушень між різними органами досудового розслідування на етапі “початку досудового розслідування” лише за одним критерієм – складами злочинів, передбачених Особливою частиною Кримінального кодексу. Критерії “суб’єктності та розмірів спричиненої шкоди/завданих збитків/розмірів предмету злочину” не повинні братися до уваги до моменту отримання слідчим неспростовних (для процесуального керівника) фактичних даних щодо цих критеріїв. Після отримання таких фактичних даних процесуальний керівник/керівник органу прокуратури повинні мати безумовні дискреційні повноваження щодо можливої передачі матеріалів кримінального провадження до іншого органу досудового розслідування або ж створення змішаної (слідчі різних органів досудового розслідування) оперативно-слідчої групи для продовження і завершення досудового розслідування [6].

Слідчі органи Національної поліції здійснюють досудове розслідування всіх інших правопорушень, крім тих, які віднесені до підслідності інших органів досудового розслідування. Тобто поліція розслідує все те, що до компетенції ДБР та НАБУ не належить. Це зазвичай стосується так званої “низової” або “побутової” корупції, де суб’єктами є посадові особи нижчої ланки, або де розмір предмета правопорушення чи завданої шкоди не досягає порогових значень, встановлених для НАБУ чи ДБР. Звідси випливає, що визначення антикорупційної підслідності НПУ, фактично, відбувається за т. зв. “методом виключення” (якщо справи не належать до підслідності НАБУ і ДБР – їх розслідує НПУ). Варто також додати, що винятково до компетенції поліції належить розслідування правопорушень, пов’язаних з корупцією, за вчинення яких передбачено адміністративну відповідальність. Відповідно до глави 13-А “Адміністративні правопорушення, пов’язані з корупцією” Кодексу України про адміністративні правопорушення адміністративна відповідальність передбачена за: порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 172-4); порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172-5); порушення вимог фінансового контролю (стаття 172-6); порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 172-7); незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв’язку з виконанням службових повноважень (стаття 172-8); нежиття заходів щодо протидії корупції (стаття 172-9) [7].

За загальним правилом, на слідчі підрозділи Служби безпеки України (далі – СБУ) не поширюється т. зв. антикорупційна підслідність. Попри це у складі СБУ з 1990-х років діє Головне управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, яке наразі фактично дублює діяльність інших органів (зокрема НАБУ та ДБР) і потребує ліквідування. Саме цей підрозділ

здійснює свою діяльність на підставі вже згаданих положень КПК України щодо права слідчого здійснювати досудове розслідування в злочинах, що йому не підслідні, поки прокурор не визначить іншу підслідність.

Варто звернути увагу на те, що судова практика дотепер залишається неоднозначною і судді по-різному ставляться до питання порушень правил підслідності. Так, наприклад, у Постанові колегії суддів Третньої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 30 вересня 2020 року у справі № 563/1118/16-к зазначається, що порушення правил підслідності тягне за собою визнання всіх доказів, отриманих за час порушення, недійсними. Однак треба погодитися із тим, що сьогодні починає проглядатися зворотня тенденція, і Верховний Суд України, як слушно стверджують з цього приводу С. В. Войцехівський та В. С. Канцір, до певної міри “дозволив” нехтувати правилами статті 216 КПК України. Про це свідчить, зокрема, Постанова Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 28 лютого 2023 року у справі № 761/34746/17, в якій зазначено, що “невідповідність тим чи іншим вимогам закону нівелює доказове значення відомостей, одержаних у результаті відповідних процесуальних дій, не в будь-якому випадку, а лише в разі, якщо вона призвела до порушення прав людини і основоположних свобод або ж ставить під сумнів походження доказів, їх надійність і достовірність”, “...вирішуючи питання про вплив порушень порядку проведення процесуальних дій на доказове значення отриманих у їх результаті відомостей, суд повинен насамперед з’ясувати вплив цих порушень на ті чи інші конвенційні або конституційні права людини, зокрема, встановити, наскільки процедурні недоліки “зруйнували” або звузили ці права або ж обмежили особу в можливостях їх ефективного використання” [8; 9, с. 600; 10].

Особливу увагу варто звернути на специфіку правил підслідності в європейських країнах. Так, досить важливу роль в цьому питанні відіграє Євроюст (анг. “Eurojust”). Цей орган покликаний допомагати у практичному вирішенні колізійних ситуацій у випадках конфлікту юрисдикцій між органами досудового розслідування Держав-членів ЄС. Варто додати, що зарубіжний досвід демонструє різні підходи до визнання доказів допустимими внаслідок порушення правил підслідності. Наприклад, судова система Швеції дотримується принципу “fri bevisprövning”, тобто “вільної оцінки доказів”, де всі сторони можуть оголошувати та використовувати будь-які докази, які вони бажають, незалежно від джерела чи способу їх отримання. Такою ж практикою йде Німеччина. Натомість Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях дотримується принципу абсолютної недопустимості доказів під час порушення встановленого порядку їх збирання незалежно від характеру і ступеня останніх, про що не раз наголошував у своїх рішеннях у справах “Гефген проти Німеччини”, “Тейксейра де Кастро проти Португалії”, “Шабельник проти України” “Балицький проти України” [11, с. 166] тощо.

На нашу думку, для забезпечення стабільності судової практики та правової визначеності важливо виробити єдиний підхід до оцінки наслідків порушення правил підслідності, який би поєднував як процесуальні гарантії, так і вимоги справедливості кримінального провадження. Пропонуємо закріпити на законодавчому рівні чіткий критерій допустимості доказів, отриманих з порушенням правил підслідності, за аналогією з підходом, сформульованим у рішенні Верховного Суду від 28 лютого 2023 року у справі № 761/34746/17. Це дасть змогу усунути надмірний формалізм у судовій оцінці доказів, водночас зберігаючи необхідний рівень процесуального захисту особи. Крім того, доцільним є запровадження процедурного механізму фіксації обставин порушення підслідності на досудовому етапі з обов’язковим інформуванням сторін та документуванням процесуальної позиції прокурора щодо наявності чи відсутності підстав для зміни органу досудового розслідування. Це забезпечить прозорість процесуальних рішень, унеможливить маніпулятивне використання підслідності для досягнення процесуальних переваг однією зі сторін та сприятиме реалізації принципів змагальності й рівності учасників кримінального провадження.

Висновки. Інститут підслідності у кримінальному провадженні України постає фундаментальною категорією, що визначає межі компетенції органів досудового розслідування та є гарантом реалізації принципів законності. Правильне встановлення органу, уповноваженого на здійснення досудового розслідування, виступає не лише формальною процедурною вимогою, а й сутнісною гарантією справедливості, оскільки помилки у визначенні підслідності можуть мати наслідком визнання доказів недопустимими.

Аналіз сучасної правозастосовної практики свідчить про існування системних проблем та процедурних перешкод у процесі визначення підслідності, особливо на початковому етапі досудового розслідування. Надмірна складність окремих критеріїв підслідності, закріплених у статті 216 Кримінального процесуального кодексу України, часто призводить до неоднозначного їх тлумачення, тривалих спорів між правоохоронними органами та, як наслідок, до затягування процесу. Такі колізії негативно позначаються не лише на оперативності реагування на вчинене діяння, а й створюють реальні ризики порушення процесуальних строків та прав учасників кримінального провадження. Невизначеність у питанні первинного визначення підслідності може зумовлювати своєрідний “гальмівний ефект” щодо негайної реєстрації повідомлень про кримінальні правопорушення.

Ключовим напрямом удосконалення інституту підслідності вбачається чітке розмежування критеріїв її визначення на різних етапах досудового розслідування. Наголошується на доцільності встановлення на початковому етапі, зокрема під час внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР та негайного початку розслідування, підслідності винятково на основі об’єктивних ознак складу кримінального правопорушення, що попередньо кваліфікується. Такий підхід унеможливило б передчасне встановлення інших обставин, які на даному етапі можуть бути невідомі або потребують додаткової ретельної перевірки, забезпечуючи негайне реагування на факт вчинення правопорушення та мінімізуючи ризик втрати доказів. Це дасть змогу усунути штучні перепони для швидкого початку розслідування, підвищить рівень правової визначеності та унеможливить маніпуляції з визначенням компетентного органу на найбільш критичній, первинній стадії.

Запровадження виключної підслідності за складом кримінального правопорушення на початковому етапі не виключає, а навпаки, передбачає можливість її подальшого уточнення або зміни у процесі досудового розслідування, коли буде зібрано достатньо доказів для встановлення всіх юридично значущих обставин справи, зокрема особливості суб’єкта чи інші фактори, що впливають на компетенцію. Такий двоступеневий підхід – максимальна об’єктивізація критеріїв на старті та гнучкість у подальшому – сприятиме підвищенню загальної ефективності системи кримінальної юстиції, зміцненню законності та забезпеченню невідворотності відповідальності за вчинені правопорушення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: від 28.06.1996 № 254к/96-ВР: станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> (Дата звернення: 06.05.2025).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI: станом на 26 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (Дата звернення: 06.05.2025).
3. Підслідність: що розслідує НАБУ та які проблеми з визначенням її компетенцій? MILLER LAW FIRM. URL: <https://millerlawfirm.ua/pidslidnist-shho-rozsliduye-nabu-ta-yaki-problemy-z-vyznachennyam-yiyi-kompetenczij/> (Дата звернення: 06.05.2025).
4. Войтюк Р. В. (2019). Детектив Національного антикорупційного бюро України як суб’єкт кримінальних процесуальних правовідносин: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 289 с.
5. Янович Ю. П. (2015). Досудове розслідування корупційних злочинів: особливості кримінальної процесуальної форми. Профілактика корупційних правопорушень: наук.-практ. конф. (Харків, 7 квіт. 2015 р.): зб. тез доп. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, С. 341–347.
6. Сущенко Володимир. Підслідність: проблеми розподілу та ефективності. Just Talk. URL: <https://justtalk.com.ua/post/pidslidnist-problemi-rozpodilu-ta-efektivnosti> (Дата звернення: 07.05.2025).

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24): Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-X; станом на 17 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (Дата звернення: 07.05.2025).

8. Постанова колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 30 вересня 2020 року у справі № 563/1118/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91998609> (Дата звернення: 07.05.2025).

9. Войцехівський С., Канцір В. (2025). Вплив порушення правил підслідності на визнання доказів недопустимими. Актуальні питання у сучасній науці. № 4(34). С. 595–607.

10. Постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 28 лютого 2023 року у справі № 761/34746/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109395449> (Дата звернення: 07.05.2025).

11. Смоляк І. А. (2024). Міжнародний досвід регулювання підслідності органів досудового розслідування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: право. Вип. 81 (3). С. 163–167.

REFERENCES

1. *Konstytutsiia Ukrainy* [Constitution of Ukraine]: vid 28.06.1996 No. 254k/96-VR; stanom na 1 sich. 2020 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vp#Text> (Accessed: 06.05.2025). [In Ukrainian].

2. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy* [Criminal Procedure Code of Ukraine]: Kodeks Ukrainy vid 13.04.2012 No. 4651-VI; stanom na 26 hrud. 2024 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (Accessed: 06.05.2025). [In Ukrainian].

3. *Pidslidnist: shcho rozsliduie NABU ta yaki problemy z vyznachenniam yii kompetentsii?* [Pidslidnist: What is NABU investigating and what problems are there with determining its competence?]. MILLER LAW FIRM. Retrieved from: <https://millerlawfirm.ua/pidslidnist-shho-rozsliduye-nabu-ta-yaki-problemy-z-vyznachenniam-yiyi-kompetenczij/> (Accessed: 06.05.2025). [In Ukrainian].

4. Voitiuk, R. V. (2019). *Detektyv Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy yak subiekt kryminalnykh protsesualnykh pravovidnosynu* [Detectives of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine as subjects of procedural relations in criminal cases]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. Kyiv, 289 p. [In Ukrainian].

5. Yanovych, Yu. P. (2015). *Dosudove rozsliduvannia koruptsiinykh zlochyniv: osoblyvosti kryminalnoi protsesualnoi formy* [Preliminary investigation in corruption cases: peculiarities of procedural form in criminal cases]. Profilaktyka koruptsiinykh pravoporushen: nauk.-prakt. konf. (Kharkiv, 7 kvit. 2015 r.): zb. tez dop. Kharkiv: KhNU im. V. N. Karazina. P. 341–347. [In Ukrainian].

6. Sushchenko, Volodymyr. *Pidslidnist: problemy rozpodilu ta efektyvnosti* [Investigation: problems of distribution and effectiveness]. Just Talk. Retrieved from: <https://justtalk.com.ua/post/pidslidnist-problemi-rozpodilu-ta-efektivnosti> (Accessed: 07.05.2025). [In Ukrainian].

7. *Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia* [Code of Ukraine on Administrative Offenses] (statti 1–212-24): Kodeks Ukrainy vid 07.12.1984 No. 8073-X; stanom na 17 kvit. 2025 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (Accessed: 07.05.2025). [In Ukrainian].

8. *Postanova kolehii suddiv Tretioi sudovoi palaty Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu Ukrainy* [Decision of the panel of judges of the Third Chamber of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court of Ukraine] vid 30 veresnia 2020 roku u spravi No. 563/1118/16-k. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91998609> (Accessed: 07.05.2025). [In Ukrainian].

9. Voitsekhovskiy, S., Kantsir, V. (2025). *Vplyv porushennia pravyl pidslidnosti na vyznannia dokaziv nedopustymy* [The impact of procedural violations on the admissibility of evidence]. Aktualni pytannia u suchasnykh nauky. No. 4(34). P. 595–607. [In Ukrainian].

10. *Postanova kolehii suddiv Pershoi sudovoi palaty Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu Ukrainy* [Decision of the panel of judges of the First Judicial Chamber of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court of Ukraine] vid 28 liutoho 2023 roku u spravi No. 761/34746/17. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109395449> (Accessed: 07.05.2025). [In Ukrainian].

11. Smoliak, I. A. (2024). *Mizhnarodnyi dosvid rehuliuвання pidslidnosti orhaniv dosudovoho rozsliduvannia* [International experience in regulating the independence of investigative bodies]. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya: pravo. Vyp. 81 (3). P. 163–167. [In Ukrainian].

Дата надходження статті: 29.05.2025 р.

Svitlana SOROKA

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Associate Professor of the International
and Criminal Law Department,
Ph.D. in Law, Associate Professor
svitlana.o.soroka@lpnu.ua
ORCID: 0000-0002-9351-4531

**ON THE ISSUE OF DELIMITATION OF INVESTIGATIVE JURISDICTION
OF ANTI-CORRUPTION BODIES IN UKRAINE:
A COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS**

Building an effective anti-corruption system is one of the key priorities of the modern Ukrainian state and a prerequisite for its sustainable democratic development and successful European integration. The establishment of specialized anti-corruption institutions, such as the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine (NABU), the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office (SAPO), and the High Anti-Corruption Court (HACC), was an important step in this direction. However, institutionalization is only the first stage; ensuring their effective and coordinated work, in particular through a clear regulatory definition of competence, remains an urgent scientific and practical task.

The article highlights the problem of insufficient clarity and conflicts in the legislative delineation of subject and subjective jurisdiction between the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine (NABU), the State Bureau of Investigation (SBI), the police (NPU) and other pre-trial investigation bodies in Ukraine. The author analyzes the difficulties that arise in practice due to ambiguity of the criteria for determining the jurisdiction of corruption and corruption-related criminal offenses, potential duplication of functions and the risks of jurisdictional disputes, which negatively affect the efficiency and effectiveness of investigations.

The article substantiates the thesis that the existing shortcomings in the legal regulation of jurisdiction create significant obstacles to the effective implementation of the tasks of criminal proceedings in grand corruption cases. It is argued that the vagueness of the provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine and special legislation on the delimitation of powers of anti-corruption bodies leads to delays in procedural terms, inefficient use of resources and can be used to evade responsibility by manipulating the determination of the appropriate investigative body.

The author emphasizes the need for a systematic review and improvement of the legislative provisions governing the jurisdiction of anti-corruption cases through a detailed analysis of the current rules and practice of their application. Based on the identified gaps and contradictions, and also taking into account the comparative legal analysis of approaches to the delimitation of jurisdiction in this area in other countries, the author formulates specific proposals for clarifying the criteria of jurisdiction and optimizing the interaction between law enforcement agencies in order to strengthen the overall capacity of the State to fight corruption.

Keywords: corruption, jurisdiction, anti-corruption bodies, anti-corruption legislation, conflict of laws, admissibility of evidence.